

TOVERI

LÄNNEN SUOMALAISEN TYÖVÄESTÖN ÄÄNENKANNATTAJA
ORGAN OF THE FINNISH WORKERS IN THE WESTERN STATES. THE ONLY FINNISH DAILY IN THE WEST

No. 172.

Keskiviikkona, heinäk. 25.—Wednesday, July 25

1917—KYMmenes vuosik.—VOL. X.

Valituksia kutsun- talautakuntia vastaan

Washington, 24 p. heinäk. — New Yorkin demokraattiset järjestöt ovat lähettäneet presidentti Wilsonille valtuuskirjelmän, jossa moitittavaksi New Yorkin valtion kuvernööri Whitmanin menettelyä kutsuntalautakuntien nimittämisessä. Valittajat väittävät, että Whitman on asettanut lautakuntien yksinomaan omia ystäviään ja suosikkejaan, siten saattaa koko kutsuntalautakunnan epäluulonalaiseksi siten valituilta lautakunnilta kun yleisö ei voi odottaa puolueetonta kohtelua. Nytemmin on saatu sen lisäksi tietää, että New Jersey demokraatit ovat myöskin tehneet samallaisen valituksen kuvernööri Edgellä vastaan ja että ympäri maata useista muista valtioista on kuulunut samallaisia valituksia. Hallitus on näiden valitusten suhteen puolivirallisesti selittänyt, että kuvernöörit ovat edesvastuullisia valittuunsa asukkailla edellään mainituista nimityksistä, vaikka ne ovatkin nimeltään Yhdysvaltain hallituksen tekemiä, sillä jokaisessa tapauksessa on nimetty sanottuihin toimii ne henkilöitä, joita kuvernöörit ovat suosittelleet ja että pitämällä Yhdysvaltain hallitus ei katso tarpeelliseksi sekaantua asiaan. Kutsuntalautakuntien jäseniä vaihdetaan vain kuvernöörin suosituksesta.

Asevelvollisten tarkastus alkaa.
Sotamarsalkka Crowder on lähettänyt valtiotietojen kutsuntalautakuntien päälliköille tarkastusten luettelot arvotusta numerosta ja kutsuntalautakuntien pitävät ovat jätetty paikallisten kutsuntalautakuntien käsiin siihen saakka kunnes asevelvolliset lopullisesti kutsutaan sotapalvelusta suorittamaan.

Nille, jotka on "registreerattu" jälkeen heinäk. 10 p. jälestä tulee valtion kutsuntalautakuntien päälliköille määräämään numeron merkitä lisää registreerausnumeroihin suorassa järjestyksessä asianomaisen kutsuntapiiriin asevelvollisuusluetteloon.

Aseellista vastarintaa uhaataan kutsunnassa. Sosialistit epäluulonalaisia.

Chickasha, Okla., 24 p. heinäk. — Sheriffin virasto on alkanut toimittaa tutkintoja siitä, josko todella seudun asukasten kesken on ollut puuha asevoimin vastustaa asevelvollisten toimittamasta asevelvollisten kutsuntaa. Kaunin teläisissä osissa on ilmoitettu pidetyin edellään mainitussa tarkoituksessa useita salaisia kokouksia ja maanviljelijöiden on kerrottu myöntein karjaansa ja ostaneen rahoilla pysyvä.

**MRS. MOONEYN VALAMIEHISTÖ HAR-
KITSEE LUKKOJEN
TAKANA**

Työläisten valamiehistö antanut tuomion "syytön" 35 minuuttin harkinnan jälkeen.

San Francisco, Cal., heinäk. 23 p. — Tänään klo 10.30 suljettiin Mrs. Rena Mooneyn juttua seurannut valamiehistö hotellissa lukkojen taakse huomisamuun klo 9.30 asti, jolloin valamiehistö edellytetään antavan ratkaisevan tuomionsa. Asia joutui valamiehistöle tänään klo 12.55 päivällä. Kun oikeuskäsitelyt päättyivät ja juttu joutui valamiehistöle, käyttäytyi Mrs. Mooney aivan vapaasti ja rupateli ja naureskeli ystäviensä kanssa.

Tuomari vaatii lautakunnalta puolueetonta tuomiota.
Puhuaan lautakunnalle lausui tuomari: "Lautakunnan tehtävänä ei saa sekaantua mikään ystävyyssuhte, enempiä"

kuin mikään poliittikkakaan saattaa joko vapauttamisessa tai syylliseksi langettamisessa kysymykseen.

"Te ette ole sidotut noudattamaan mitään syyttäjän, enempiä kuin puolustajankaan edustamaa teoriaa; teidän on toimittava vain tosiasian perusteella.

Jos on ilmaantunut kylliksi päteviä epäilyksiä siitä, että syytös ei ole oikea, niin saakoon syytetty siitä hänelle kuuluvan etun.

"Ensi luokan murhassa on selvästi todettava, että syytetyllä on ollut jokin vissi päämäärä murhan toimittamisessa ja että hän etukäteen on tekoaan harkinnut.

Edelleen selitti tuomari, että työllä on oikeus järjestyä ja laillisilla tavoilla etujaan ajaa, ja että asiaa käsiteltäessä on lautakunnan jätettävä huomioon ottamatta kaikki asiaan kuuluttavat jutut, mikäli tapaukset ennen pommirajähdytystä ovat kysymyksen alla.

Lisää 5 biljoonaa tarvitaan sotaan

Washington, D. C., 24 p. heinäk. — Juuri iltapäivän istunton saapui tänään rahaministeriön lähettämä arviolasku sotamateriaalin joutien täyttämiseksi tarvitaan 5 milj. dollaria enemmän myönnettävien yli 9 biljoonan dollarin lisä. Rahaministerin arvioiman mukaan kestää tämänkin, nyt pyydetty 5 biljoonaa vain syksyyn saakka, kunnes kongressi ehtii kokoon tulla vakinaiselle istuntopäivälle. Sotakustannukset Amerikalle lasketaan tulevan nousemaan noin 20 biljoonaa dollariin vuodessa.

Venäl. perääntyvät yhä

Pietari, 25 p. heinäk. — Virallisesti on ilmoitettu, että venäläiset joukot ovat jättäneet Stanislau, Galitsiassa. Saksalaiset ovat tulleet Sereth jonne yhä Mikulitsan kohdalla Tarnopolin eteläpuolella. Venäläinen sotavaino osasto, joka oli paikalla varjoosassa oli pakotettu perääntymään jouduttuaan häviöllä tappeluun. Dnjester-joen eteläpuolella venäläiset ovat perääntyneet itään.

**SAIVAT SELVILLE
SYYT LEVOTTO-
MUUKSIIN**

Lontoo, heinäk. 23 p. — Ne kahdeksan komissioonia, jotka pääministeri, Lloyd George, kehuksessa nimitti ympäri maan tutkimaan syytä, jotka johtavat levottomuuksiin Englannissa, ovat nyt saaneet raporttinsa valmiiksi ja sen hallituksen esittämät. Kaikki kahdeksan komissioonia on pääsääntöisesti pääsyt samaan tulokseen, mikäli levottomuuksien tärkeimmät aiheuttajat ovat kysymyksessä, nimittäin: "Korkeat elinkustannukset, joiden kanssa palkat eivät ole kohonneet samassa suhteessa, ja epätasainen ruokatarpeiden jako."

Keinona näiden vakituisten levottomuuksien aiheuttajien poistamiseksi ehdottavat nämä komissioonit, että hallituksen olisi jossakin määrin otettava kantaa elinkustannusten korkeasta taakasta johtuvaa liikarastusta ja että "työläisten olisi otettava yhteiskunnallisten asioiden johtamiseen osaa toverina, eikä pelkinä palvelijoina..."

Hallituksen tutkijakomiteat ovat kylläkin osapuolelta päässeet selville vallitsevista epäkohdista ja havaintonsa hallitukselle esittäneet, toinen asia sitten on, ottaako hallitus nämä tosiasiat huomioon ja alkaako se toteuttaa vallitsevia epäkohtia poistaa?

Päretyöläisten yleisen lakko alkanut British Columbiassakin

Vancouver, B. C., heinäk. 23 p. — Kahdeksankymmentä prosenttia päremylyistä Vancouverin, New Westminsterin, Port Moody, Elburnin ja Fraser Valleyn alueilla oli tänään seisauskoissa sen johdosta, että työläiset alkivat yleisen lakon vaatien 8 tunnin työpäivää ja siitä samaa palkkaa kuin mitä nyt maksetaan 10 tunnin työpäivä.

Tehtyihin kyselyihin ovat päremylyjen omistajat vastanneet, että jos kaikki myllyt ovat seisauskoissa ja jos niissä kaikki hindut, japanilaiset ja kiinalaiset ottavat osaa lakkoon, niin lakkoisten luku nousee 2,500 mieheksi.

Vancouverin viidestätoista päremylystä oli tänään ainoastaan kuusi käynnissä. Suuri joukko aasialaisia ottaa osaa lakkoon, ja mikäli sen onnistuminen on kysymyksessä, niin se suureksi osaksi riippuu juuri siitä mitenkä sitkeästi nämä jaksavat pysyä kiinni tekemässään lakkoituspäätöksestä, sanovat työnantajat. Asema on perin vakava.

Aasialaiset ensimmäistä kertaa lakkoivat järjestyneinä.
Tämä aasialaisten lakkoon osaan ottaminen on merkittävä British Columbian työtaistelun historiassa sillä tämä on ensimmäinen kerta kun ne järjestetyinä toimivat lakossa mukana oltauan aina ennen vihtiöitten vakituista rikkereita siellä missä saattoivat toimia. Jos aasialaiset edelleen pysyvät poissa myllyiltä, niin on edellytettävä, että ne toimivat itsenäisenä järjestönä, sanovat myllyparonit.

Venäjän uusi ministeristä muodostettu

Kerensky ministeristöön kuuluu viisi "sosialistia" ja viisi porvaria. Lvoiff pyhän synoodan prokuraattorina.

Pietari, 24 p. heinäk. — Kerensky on saanut muodostettuksi uuden ministeristön, ollen se jotenkin samallinen kokonaisuus hallitus kuin aikaisempiin ministeristö, mutta ministerien lukumäärä on rajoitettu kymmeneen. Sosialistien ei suuntaryhmistä on valittu 5 ministeriä samoin kuin porvarillisista puolueista on viisi ministeriä, Kerensky itse lukeutuen sosialistien. Ministeristö on kokoonpanoltaan seuraava: Kerensky sota- ja väkivallasta ja pääministerinä; Tseretelli posti- ja sähköviestintäministerinä; Skobeleff työasiain ministerinä; Tcherinov maanviljelyministerinä; Pieschenhoff sotatarpeiden ja ruokavarojen hankintaministerinä; Terestchenko ulkomaainministerinä; Erenoff oikeusministerinä; Lvoiff pyhän synoodan prokuraattorina; Godneff valtakunnan komptrollerinä ja Nektarasoff ministeriön varapuheenjohtajana, salkuttomana ministerinä.

Myösikin asetetaan eräitä hallinnollisia tehtäviä erityisten hallinnollisten virastojen hoitettavaksi, joita johtamaan asetetaan erityisiä ministeristöjä joihin kuuluvat riippumattomia päälliköitä. Yleisten hoitolaisten hallituksen päälliköksi on nimetty moskvalainen tehtäjä Barishnikoff ja maanviljelys- sekä teollisuusasiain hallituksesta päälliköksi Prokopovitch.

Talonpoikain, työläisten ja sotilaiden edustajien yleisneuvosto on julkaissut vetoukseen sotilaille, jossa kehoitetaan heitä taastelemaan Venäjän vihollisia vastaan ja tuomaan ankarasti niitä, jotka ovat sotarintamalla laiminlyöneet "velvollisuutensa" ja jättäneet asemansa saksalaisten haltuun.

Lutnantti Dashkevitch on vangittu syytettynä Pietar-hovin sijoitetun sotaväen yllyttämisestä kapinaan väliaikaista hallitusta vastaan. Ljeningin julkaiseman lehden — Prawda — kirjapainoon ilmoitetaan roska-joukon tehneen hyökkäyksen ja ottaneen Ljeningin vangiksi.

Pietarin sotilaspöytäkomentajaksi, kenraali Korniloffin tilalle on Kerensky nimittänyt kenraali Kostinin.

Canadan alahuone hyväksynyt pakollisen asevelvollisuuden

Ottawa, Ont., heinäk. 24 p. — Pakollinen asevelvollisuuslaki hyväksyttiin Canadian parlamentin alahuoneessa tänään 54 äänen enemmistöllä. Englanninkieliset konservatiiviset edustajat äänestivät pakollisuuden puolesta, jota vastoin ranskalaiset ja 22 liberaalista engl. kielistä edustajaa ranskalaisien kanssa esitettiin vastain.

**KARKOTETUT VAA-
TIVAT TAKAISIN
PALAUTTAMISTA**

Columbus, N. M., heinäk. 23 p. — Täällä olevat Bisbeestä karkotetut kaivostyöläiset ja heille myötätuntoiset onnettomuustoverit ovat tänään valitsemansa komitean välityksellä lähettäneet Yhdysvaltain presidentille ja Arizonan kuvernöörille sähkösanoman, vaaten kaikkien mielivaltaisesti karkotettujen takaisin Bisbeeseen palauttamista liittovaltioitten sotilaiten suojamina. Karkotetut ovat jo väsyneet leirilämään ja haluavat päästä kotiinsa takaisin hoitamaan asioitaan.

Bisbeessä ajotaan lakkolaisia kohdella irtolaisina.

Bisbee, Ariz., heinäk. 23 p. — Tänään on useita karkotettuja palannut takaisin Bisbeeseen ja heitä on nähty keulemässä kaupungin kadulla. Mikäli on ilmoitettu, tulevat ylimääräiset deputit heidät vangitsemaan ja toimittamaan kaunin siviilivirkailijojen tutkittaviksi, ja "jos asianomaisilla ei havaita olevan näkövää keinoa elämiseen, niin jokainen tullaan irtolaisena tuomitsemaan vankeuteen."

Kansal. puolustusneuvoston jo suunnittelee sahatyöläisten järjestämistä

Washington, D. C., heinäk. 23 p. — (A. P.) Tänään piti kansallinen puolustusneuvosto Washingtonissa pitkän neuvottelun, jossa vakavasti harkittiin länsirannikon sahatyöläisten alalla vallitsevia työrettöjä niitten sähköanomien perusteella, joita asemasta viime päivinä on saatu. Kansallinen puolustusneuvosto oli kovasti huolissaan I. W. W. -kysymyksestä ja päätti ryhtyä ratkaiseviin toimenpiteisiin aseman selvittämiseksi. Ennen kuin kuitenkaan mitään merkittävämpää tullaan asian suhteen tekemään, päätti kansallinen puolustusneuvosto odottaa siksi, kunnes Samuel Gompers, A. F. of L:n presidentti, saapuu New Yorkista, missä hän on eräissä konventsioidissa, sillä neuvosto aikoo hänelle ehdottaa länsirannikon sahatyöläisten järjestämistä A. F. L:iin kuuluvaksi järjestöksi, jonka jälkeen hallitusmahdilla käytäisiin I. W. W. -kysymystä ratkaisemaan.

Nähtävästi aikoo puolustusneuvosto siltteleellä ja hyväilemällä A. F. of L:ää liitto karkottaa siitä kaikki järjestymistä kaipaavat sahatyöläiset länsirannikolla ja samalla valtiomahdilla murskata I. W. W. -liitto, joten työläisten järjestäminen tällä kertaa tehtäisi aivan mahdottomaksi.

**TOKKA RÄJÄHTÄ-
NYT ILMAAN
NEW YORKISSA**

New York, heinäk. 23 p. — Läntisen 23:n kadun satalmalaituri räjähti tänään hajalle ja samaten särkyi viiden katoneliön alalla kaikki likaviemärit. Räjähdysken aiheuttama tulipalo saatiin pian sammumaan. Kaikkiaan haavoittui 12 tokkalyöläistä, jotka vietiin sairaalaan.

Englannin hallitus saanut luottamuseron

Lontoo, heinäk. 22 p. — Eilen oli parlamentissa mieliala kovasti jännitettyä kun äänestettiin Wardenin lisäysehdotuksesta hallituksen maissinkasvatusta-

kiin. Jos sanottu lisäy maissinkasvatusta olisi vastoin hallituksen tahtoa parlamentin alahuoneen enemmistö päätöksellä hyväksytty, niin olisi se merkinnyt samaa kuin epäluottamuseron antaminen nykyiselle Lloyd Georgen ministeristölle, mistä taasen olisi johtunut ministerivaihdos ja uudet parlamenttivaalit kesken sodankäyntiä. Vaikka yleensä tätä hallituksen lakiehdotusta laajoissa piireissä vastustettiin, niin pelätyn vakavia selkkauksia laakisietä kuitenkin hyväksyttiin äänestyksessä suhteessa 3 puolesta ja 1 vastaan.

Tämän hallituksen läpi ajaman lakiesityksen mukaan pakotetaan Englannin maanomistajat viljelemään pelloillaan, jotka ennen ovat olleet heinäillä, maissia jonkun määrätyn ajan, josta hallituksen toimenpiteitten kautta maksetaan vissi hintaa, että maanviljelijät eivät tappiota joudu kärsimään. Maissinviljelyksessä työskenteleville työläisille määrää samainen laki 25 shillingiä palkkaa viikolta.

Irlantilaiset vedonneet Yhdysvaltoihin

Washington, 24 p. heinäk. — Presidentti Wilsonille ja Yhdysvaltain kongressille annettiin tänään kaksi irlantilaisten anomusta, jossa pyydettiin Yhdysvaltain avustusta Irlannin tasavallan muodostamiseksi. Anomukset jätti irlantilainen tri McCarlan Dublinista ja oli hän itse allekirjoittanut toisen anomuksen kun toisen alla oli 26 nimeä, joiden anomuksessa sanottiin olevan "Irlannin täydellisesti vapauttamiseksi muodostettujen vapaaehtoisten joukkojen upseereita." McCarlan on ollut englantilaisten vangina Dublinin kapinan jälkeen, mutta laskettiin askettiin vapaaksi kapinallisten armahduttaessa.

Irlannin itsehallinto-konventio.
Dublin, 24 p. heinäk. — Irlannin itsehallinto-konventio on alkanut täällä, mutta hallituksen taholta ei konventsiosta toivota paljoa. Sinn Feinin liiton kannattajien taholta on kokonaa kieltäydtyt ottamasta osaa konventsiointiin ja useita eri kaunien edustajia on siitä syytettävä jäännyt pois. Avonaista vihamielisyyttä konventsiointia vastaan ei kuitenkaan ole eikä mitään esteitä sen pitämistä vastaan ole yrittetty. Kapinalliset irlantilaiset yksinkertaisesti ovat jättäneet kokonaan konventsiointiin huomio on ottamatta.

I. w. w.-läisiä syytetään irtolaisuudesta

Klamath Falls, Ore., heinäk. 23 p. — Sen jälkeen kun täällä olivat äskeiset suuret tulipalot, on kaikkiaan 37 olettettua i. w. w.-läistä vangittu ja pidetty kaunin vankilassa. Kun näitä vastaan ei kuitenkaan ole saatu mitään sellaista todistetta, jolla heitä noitten tulipalojen syyttäjäksi saattaisi leimata, on alettu keksiä uusia syytöksiä, joilla vangitsemiselle jotakin laillisuuden leimaa saataisiin. Niinpä onkin kaikkia 37 vangittua päättely rauhantuomarin oikeudessa syyttä "irtolaisuudesta, luvottomasta kävelemisestä kaupungin kadulla myöhäisillä tunneilla öiseen aikaan ja yhdytoiminnasta I. W. W. liiton kanssa, joka opettaa tahallista ja rietaista työllä rakennettun omaisuuden hävittämistä."

**Työnjohtaja ampu-
nut työläisen San-
ta Clarassa**

San Jose, Cal., heinäk. 24 p. — Yksi mies kuoli ja kaksi vaarallisesti haavoittui tuomassa kahakassa tänään Santa Clarassa aivan kaupungin keskustassa, kun joukko lakkoutuneita kannustajalaitoksen asimiehen Frank Enderlinin, joka pyörällä ajai oli matkalla työhön. Enderlin veti esille pistoolinsa ja ampui kuoliaaksi Unoble Blanco nimisen lakkolaista, sekä haavoitti erästä toista lakkolaista. Taistelussa hän itsekin sai kaksi kuulaa ruumiiseensa ja vietiin arveluttavassa tilassa sairaalaan.

Butten työtaistelut

Butte, Mont., 24 p. heinäk. — Sepät ovat 140 äänellä 31 vastustusta hyllänneet metallityöläisille Anaconda yhtiön tarjoaman palkkasopimus ehdotuksen. Union jäsenten sanotaan vastustavan pääasiassa sitä, että alin palkkamäärä, joka on maksettava kuparin kaivon ollessa 15c nauhalta tai sitä vähemmän on ehdotettu \$4.75 päivältä; palkka-joko on nykyäänkin voimassa. Ehdotuksen mukaan olisi palkka astetta ylempi sen mukaan kuin kuparin lähtökant on korkeampi.

Great Fallsista saapuneitten tietojen mukaan on siellä masinistien, pannuseppien ja putkien asentajien union kesken toimitettua äänestyksessä hyväksytty yhtiön tarjoamat ehdot. Metallityöläiset virallisesti eivät ole lakkossa, mutta uhkaavat mennä lakkoon, ellei heidän vaatimuksiinsa myönnyttä.

Seattlen raitiotieliakko

Lakon rikkeitä tuotu. Metallityöläiset uhkaavat tehdä myötätuntoisuuslakon.

Seattle, 25 p. heinäk. — Puget Sound Traction, Light & Power Co:n idästä tilaamia lakkoikkereita 198 kappaletta on ilmoitettu saapuneen erikoisjunailla Seattlen etukaupunkiin Georgetowniin, jossa ne ovat sijoitetut raitiotieyhtiön niitä varten rakennuttamiin tilapäisiin kasarmeihin. Kasarmit ovat korkeilla lauta-aitauksilla eristetty muusta maailmasta, eikä ketään lasketa niitä näkemään ilman yhtiön isäntöiden virallista lupaa.

Kaupunginmestari Gilh on antanut 94 yhtiön "uskolliselle" palvelijalle erikoispoliisin valtuudet, jotka yhtiö voi käyttää niissä "järjestyä vlläpitämässä."

Todennäköisesti oli siis turhaa vaivaa Seattlen työväen unionin puolelta käyntyä majurin puoleen pyynnöllä, että lakkoikkurit vangittaisiin, koska kaupungin järjestyksessä on ole va irtolaisuutta vastaan säädetty sääntö siihen antaa oikeuden.